

FI Dnr 14-7105

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till nya regler om anmälan av vissa förvärv

Sammanfattning

Finansinspektionen (FI) föreslår nya föreskrifter om anmälningsplikt av vissa förvärv. I dag kräver lagen att kreditinstitut, värdepappersbolag, börser och vissa clearingorganisationer ska söka tillstånd hos FI när de förvärvar viss egendom. Det gäller egendom där motprestationen för det förvärvande bolaget överstiger 25 procent av kapitalbasen. För de förvärv som understiger denna nivå krävs i dag inget tillstånd eller anmälan, vilket gör att FI inte alltid får kännedom om planerade förvärv.

Även förvärv som utgör 25 procent eller mindre av kapitalbasen kan innebära betydande och snabba förändringar i företagets verksamhet. För att öka FI:s kännedom om sådana förvärv föreslås en anmälningsplikt även för förvärv som motsvarar lägst 10 procent och högst 25 procent av kapitalbasen i det förvärvande bolaget. Föreskrifterna syftar också till att FI:s regelverk bättre ska harmoniera med Baselkommitténs principer för effektiv banktillsyn.¹

De nya föreskrifterna om anmälan av vissa förvärv gäller för banker, kreditmarknadsbolag, kreditmarknadsföreningar samt för börser och clearingorganisationer. Undantagna är centrala motparter som har auktoriserats enligt Emir.²

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 februari 2016.

1 Utgångspunkter

1.1 Bakgrund

De nuvarande reglerna innebär att kreditinstitut, värdepappersbolag, börser och vissa clearingorganisationer måste söka tillstånd hos FI för att förvärva egendom där motprestationen för det förvärvande företaget överstiger 25 procent av dess kapitalbas. Reglerna infördes eftersom förvärv kan medföra betydande och snabba förändringar av företagets verksamhet, vilket kan öka

¹ Basel Core Principles for Effective Banking Supervision (BCP). IMF Country Report No.11/172, Financial System Stability Assessment, s. 19, 46 och 49.

² För dem gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (Emir).

behovet av tillsyn. Enligt förarbetena till lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF), får ett tillståndspliktigt företag inte vidta åtgärder som äventyrar soliditeten, likviditeten eller genomlysningen i företaget. Inte heller får företaget genomföra åtgärder som gör att kontrollen över dess risker blir bristfällig.³

FI har identifierat ett behov av att, som ett led i den löpande tillsynen, öka sin kännedom om företagets förvärv av egendom. En anmälningsskyldighet före förvärv innebär att FI snabbare får kännedom om förvärvet och kan bilda sig en uppfattning om förändringar av den tillståndspliktiga verksamheten. Genom föransökan kan FI även agera om ett förvärv bedöms strida mot rörelsereglerna.

FI:s bedömning av behovet att föreskriva om en anmälningsskyldighet för förvärv där motprestationen motsvarar lägst 10 procent och högst 25 procent är i linje med de rekommendationer som Internationella valutafonden (IMF) framförde till Sverige i en rapport 2011.⁴ De nya föreskrifterna syftar även till att FI:s regelverk bättre ska harmoniera med i Baselkommitténs principer för effektiv banktillsyn.⁵ FI bedömer att de föreslagna reglerna överensstämmer med de skyldigheter som följer av att Sverige är medlem i EU.

1.2 Målet med regleringen

Syftet med föreskriftsförslaget är att ge FI ökad kännedom om fler större förvärv som företagen genomför. Genom detta får FI en utökad och snabbare information om förändringar som påverkar de kreditinstitut, börser och vissa av de clearingorganisationer som står under FI:s tillsyn. FI får då större möjlighet att agera om ett förvärv bedöms strida mot rörelsereglerna.

1.3 Nuvarande och kommande regelverk

I de nuvarande reglerna finns en bestämmelse i 7 kap. 12 § LBF om att ett kreditinstitut måste ha tillstånd från FI för att förvärva egendom om institutets motprestation motsvarar mer än 25 procent av dess kapitalbas. Tillståndet ska inhämtas före förvärvet.

För börser och clearingorganisationer, med undantag för centrala motparter⁶, finns motsvarande bestämmelse i 13 kap. 13 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, (LVM) respektive 20 kap. 6 § LVM.

³ Prop. 2002/03:139, Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse, s. 315.

⁴ IMF Country Report No. 11/172, Financial System Stability Assessment.

⁵ Basel Core Principles for Effective Banking Supervision (BCP).

⁶ För clearingverksamhet som avses i 1 kap. 5 § 6 b lagen (2007:528) om värdepappersmarknad (central motpartsclearing) gäller endast vissa bestämmelser i LVM, se 1 kap. 1 § tredje stycket. I övrigt gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister samt lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister. Bestämmelsen om tillstånd för förvärv är inte en av de bestämmelser i LVM som gäller för centrala motparter.

För värdepappersbolag finns motsvarande bestämmelse om krav på tillstånd i 7 kap. 13 § LVM. FI avser att utreda om liknande regler om anmälningsplikt, som de som nu föreslås, även ska införas för värdepappersbolag.

1.4 Regleringsalternativ

I dag saknas reglering för förvärv där motprestationen uppgår till 25 procent eller mindre av kapitalbasen. Avsaknaden av reglering gör att FI saknar kännedom om förvärv som sker där motprestationen är 25 procent av kapitalbasen eller lägre. Utan nya regler saknas incitament för företagen att underrätta FI om planerade förvärv. Alternativet att inte reglera är därför inte ändamålsenligt om målet för FI är att få bättre kännedom om planerade förvärv.

Ett alternativ till föreskrifter är att ge ut allmänna råd. Allmänna råd är till skillnad från föreskrifter inte bindande, utan utgör rekommendationer för ett företag om hur det kan agera för att uppfylla krav i en överordnad bestämmelse. Det är viktigt att FI får information om förvärv och att anmälningarna sker på ett enhetligt sätt. Därför anser FI att allmänna råd inte är tillräckliga för att säkerställa att företagen lämnar information till FI och att en effektiv tillsyn på området därmed kan bedrivas.

FI bedömer att det krävs bindande regler för att uppnå syftet, vilket är att FI ska få kunskap om samtliga förvärv av egendom där motprestationen motsvarar lägst 10 procent och högst 25 procent av kapitalbasen. Det är bara om FI får kännedom om ett planerat förvärv som myndigheten kan agera om ett förvärv bedöms strida mot rörelsereglerna. Därför bedömer FI att föreskrifter är den mest lämpliga åtgärden för att införa regler om när ett förvärv ska anmälas.

För innehållet i anmälan bedömer FI att det är tillräckligt att den informationen framgår av FI:s webbplats på samma sätt som för ansökan om tillstånd för förvärv där motprestationen överstiger 25 procent av kapitalbasen. Det är en ordning som är väl fungerande varför FI föreslår att information om vad anmälan för mindre förvärv ska innehålla även den ska framgå av information på FI:s webbplats. Skulle det visa sig att FI inte får in de uppgifter som krävs får FI överväga att i framtiden föreskriva om vilka uppgifter anmälan om förvärv ska innehålla.

1.5 Rättsliga förutsättningar

Bemyndigande för FI att utfärda föreskrifter om vilka upplysningar ett kreditinstitut ska lämna till FI för dess tillsynsverksamhet finns i 5 kap. 2 § 11 förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse.

Motsvarande bemyndigande för börser och clearingorganisationer finns i 6 kap. 1 § 63 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden.

1.6 Ärendets beredning

FI bedömde att det inte krävdes någon extern referensgrupp i arbetet med att ta fram de nya föreskriftsförslagen då omfattningen av de nya reglerna är begränsade. Under arbetets gång har information om de kommande reglerna skickats till ett antal branschorganisationer.

1.7 Ikraftträdande

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 februari 2016. Det innebär att de nya reglerna om anmälningsplikt kommer att tillämpas på förvärv som görs efter den 31 januari 2016. Det är angeläget att de nya reglerna börjar gälla så fort som möjligt och med hänsyn till den tid som krävs för ett remissförfarande och övrig hantering bedömer FI att den 1 februari 2016 är ett rimligt datum för ikraftträdande. FI bedömer att det inte krävs några särskilda informationsinsatser inför ikraftträdandet eftersom de företag som nu omfattas av förslaget om anmälningsplikt redan omfattas av regler om tillstånd för förvärv där motprestationen motsvarar mer än 25 procent av kapitalbasen.

2 Motivering och överväganden

2.1 Gränsvärde

Att införa anmälningsplikt för samtliga förvärv av egendom vore administrativt kostsamt för såväl företagen som för FI. Vid fastställandet av gränsvärdet för anmälningsplikt har FI därför tagit hänsyn till när förvärvet kan tänkas medföra betydande förändringar på företagets sammantagna risknivå, finansiella styrka, kapitalsituation, organisation och de förändringar i tillsynsbehov som detta kan ge upphov till. FI har även beaktat den tillkommande administrativa kostnaden för anmälningsplikten, i förhållande till FI:s behov av information ur ett tillsynsperspektiv. FI har bedömt att informationsbehovet uppväger företagets administrativa extrakostnader.

Redan i förarbetena till LBF framgår att FI, i sitt remissvar, ansåg att gränsen för när tillstånd krävs skulle kunna dras vid förvärv av egendom som motsvarar 15 procent eller 20 procent av kapitalbasen. FI föreslog också en anmälningsplikt för förvärv som översteg 10 procent av kapitalbasen.⁷ Då stannade regeringens förslag vid att i LBF reglera ett krav på tillstånd för förvärv över 25 procent av kapitalbasen och att FI skulle ha möjlighet att föreskriva om vilka uppgifter en bank ska lämna till FI i samband med dessa förvärv. Att FI nu ser ett behov av att föreskriva om anmälan av förvärv som uppgår till lägst 10 procent och högst 25 procent ligger därför i linje med innehållet i förarbetena.

Mot denna bakgrund föreslår FI att anmälan ska krävas vid förvärv där

---

⁷ Prop. 2002/03:139, s. 314 ff.

motprestationen för det förvärvande företaget motsvarar lägst 10 procent och högst 25 procent av dess kapitalbas. För förvärv där motprestationen motsvarar mer än 25 procent av kapitalbasen krävs precis som tidigare FI:s tillstånd före förvärvet.

2.2 Tidpunkt och uppgifter i anmälan

FI anser att en anmälan av förvärv av egendom där motprestationen motsvarar lägst 10 procent och högst 25 procent av kapitalbasen ska anmälas till FI innan förvärvet genomförs. Detta för att FI ska kunna bedöma förändringar av den tillståndspliktiga verksamheten och agera om ett förvärv bedöms strida mot rörelsereglerna. Som framgår av avsnitt 1.4 kommer det att framgå av information på FI:s webbplats vilka uppgifter en anmälan bör innehålla. Uppgifter som bör skickas in är exempelvis uppgift om datum för transaktionen, uppgift om vilken typ av egendom som ska förvärvas samt uppgift om företagets kapitalbas före och efter förvärvet.

3 Förslagets konsekvenser

3.1 Konsekvenser för företagen

De nya föreskrifterna om anmälan av förvärv där motprestationen motsvarar lägst 10 procent och högst 25 procent av kapitalbasen föreslås gälla för samtliga banker, kreditmarknadsbolag, kreditmarknadsföreningar, börser och clearingorganisationer med undantag för centrala motparter. De företag som omfattas av de nya föreskrifterna är i dagsläget cirka 125 kreditinstitut och 2 börser och 2 clearingorganisationer.

De nuvarande reglerna innebär att företagen måste ansöka om tillstånd från FI innan de genomför förvärv där motprestationen uppgår till 25 procent eller mer av företagets kapitalbas. Det innebär att vissa av företagen redan har rutiner för att söka tillstånd från FI, medan företag som i dag inte genomför större förvärv måste införa nya rutiner. Ett införande av anmälningsplikt för mindre förvärv medför dock en något ökad administrativ kostnad för alla aktuella företag eftersom fler ärenden behöver skickas in till FI. De ökade utgifterna består dels av kostnaden för generella rutin- och processuppdateringar, dels av kostnaden för anmälan av varje förvärv.

För den administration det innebär att ta fram nya rutiner beräknas en engångskostnad för cirka 10 arbetstimmar per företag. De företag som redan har rutiner för tillståndsprövning av större förvärv behöver troligtvis inte lägga lika mycket tid för att uppdatera sina rutiner. För de cirka 130 företag som omfattas av förslaget till nya föreskrifter skulle då kostnaden uppgå till cirka 1 690 000 kronor (10 timmar x 1 300 kronor x 130 företag).

Det är svårt att uppskatta hur många anmälningar om förvärv av detta slag som kan komma in till FI eftersom det för närvarande inte finns något krav på anmälan. Antalet anmälningar till FI om förvärv, där motprestationen för

förvärvet överstiger 25 procent, är i genomsnitt 10 stycken per år för kreditinstitut, börser och clearingorganisationer. FI bedömer att antalet förvärv med en motprestation på lägst 10 procent och högst 25 procent kommer att vara fler. Om man antar att omkring en tredjedel av de cirka 130 företag som omfattas av de nya föreskrifterna genomför minst ett anmälningsskyldigt förvärv per år, och att några företag gör fler än ett, skulle antalet ärenden av detta slag under det första året variera mellan 40 och 100.

Den ökade löpande kostnaden för företagen står i direkt relation till hur många förvärv ett företag genomför som kräver anmälan till FI. Om man antar att det tar cirka 5 arbetstimmar att sammanställa uppgifter till anmälan beräknas kostnaden uppgå till cirka 6 500 kronor (5 timmar x 1 300 kronor) per ärende för anmälan om förvärv. Om antalet ärenden varierar i intervallet mellan 40 och 100 ärenden per år uppstår en löpande kostnad om 260 000 kr till 650 000 kr för företagen.

Avgiften till FI för den nya anmälan föreslås bli 10 000 kronor per ärende.⁸ Det är något lägre än avgiften för tillstånd till förvärv som är 15 000 kronor. Kostnaden för avgifter till FI för ärenden om anmälan av förvärv uppgår med dessa antaganden till 400 000 kronor för 40 ärenden och 1 000 000 kronor för 100 ärenden.

Sammanfattningsvis beräknar FI att företagens totala kostnader för de nya föreskrifterna uppgår till cirka 1 690 000 kronor i fasta kostnader och till mellan 660 000 kronor och 1 650 000 kronor i löpande kostnader per år.

Både större och mindre företag omfattas av föreskriftsförslaget. Kostnaderna som beskrivs ovan kan bli något mer betungande för små och medelstora företag, som kan förväntas göra flera förvärv där värdet på motprestationen uppgår till lägst 10 procent och högst 25 procent av kapitalbasen. För exempelvis de fyra storbankerna borde den aktuella typen av anmälningsskyldiga förvärv vara mer sällsynta då deras kapitalbaser är mycket stora.

De skyldigheter som de nya reglerna innebär för företagen väntas inte få någon väsentlig effekt på konkurrensen mellan företagen, trots att det kan bli något mer betungande för små och medelstora företag.

3.2 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

De nya reglerna syftar till att ge FI en utökad och snabbare information om förändringar som påverkar verksamheten i de kreditinstitut, börser och i vissa av de clearingorganisationer som står under FI:s tillsyn. De nya föreskrifterna innebär sammantaget ökade kostnader för företagen. Det finns en risk att företagen belastar sina kunder med de ökade kostnaderna. Denna risk måste vägas mot föreskrifternas sannolika positiva konsekvenser, dvs.

---

⁸ FI har, med anledning av föreskriftsförslaget, föreslagit att en ny paragraf ska införas i förordning (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen. (Dnr 15-12595).

att den ökade tillsynen i förlängningen bidrar till ett väl fungerande och stabilt finansiellt system samt ett gott konsumentskydd.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

De nya reglerna kommer sannolikt att innebära en ökad resursåtgång och arbetsbelastning för FI för att hantera den nya ärendetypen. Det är svårt att uppskatta hur många nya ärenden som kan komma att anmälas till FI eftersom tidigare uppgifter om den här typen av förvärv saknas. En uppskattning är att antalet ärenden av detta slag under det första året kan komma att variera mellan 40 och 100 ärenden. FI anser därför att det är viktigt att FI kan ta betalt för dessa ärenden direkt när föreskrifterna börjar gälla, dvs. från den 1 februari 2016.